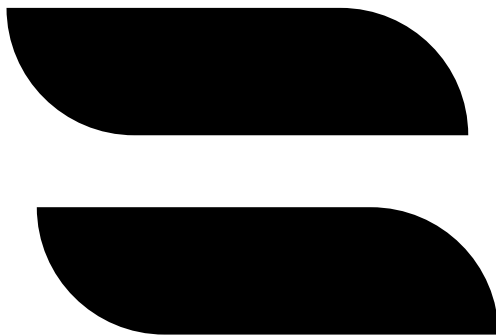

Aanbeveling

2026-R/001

Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen

**Aanbeveling betreft digitaal partnergeweld in
België**

1. Inleiding

Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (hierna: 'het Instituut') werd opgericht in december 2002 en heeft als taak de gelijkheid van vrouwen en mannen te bevorderen en elke vorm van discriminatie en ongelijkheid op basis van gender in alle aspecten van het leven te bestrijden. In deze hoedanigheid is het Instituut onder meer bevoegd om aanbevelingen tot de overheid te richten met het oog op het verbeteren van wet- en regelgeving.

Technologie is zo diep verweven in het maatschappelijk, professioneel en sociaal leven dat het onmogelijk is om te ontkennen dat het een belangrijke invloed heeft op hoe we met elkaar omgaan. Hoewel technologie communicatie en verbondenheid vergemakkelijkt, brengt het ook risico's met zich mee. Een van de meest zorgwekkende evoluties van de laatste decennia is dat technologie wordt misbruikt om anderen te controleren, intimideren, isoleren en kwetsen. Zeker in (ex-)partnerrelaties is technologie in al haar diverse toepassingen een middel dat gewelddadig en controlerend gedrag vergemakkelijkt en versterkt. Het Instituut wees in 2022 al op de noodzaak om waakzaam te zijn voor misbruik van technologie in (ex-)partnerrelaties in zijn aanbeveling over stalkerware in het kader van (ex-)partnergeweld.¹ De aanbeveling benadrukt dat de aandacht voor misbruik van technologie structureel moet worden geïntegreerd in het beleid ter preventie en bestrijding van (ex-)partnergeweld.

Ook op internationaal niveau wordt steeds sterker ingezet op het erkennen en aanpakken van digitale vormen van gendergerelateerd geweld. Zo was er in 2021 de eerste algemene aanbeveling van GREVIO (The Council of Europe Expert Group on Action against Violence against Women and Domestic Violence) waarin wordt gewaarschuwd dat digitaal gendergerelateerd geweld², door GREVIO omschreven als 'de digitale dimensie' van gendergerelateerd geweld, nog te vaak onderbelicht blijft in nationale wetgeving en beleidsinitiatieven³. In haar eerste thematische rapport over de uitvoering van het Verdrag van Istanbul in België, gepubliceerd op 27 november 2025, besteedt GREVIO dan ook bijzondere aandacht aan de inspanningen die België rond dit thema reeds leverde. Hoewel GREVIO positief is over de belangrijke vooruitgang die al is geboekt, benadrukt ze tegelijkertijd dat digitaal gendergerelateerd geweld nog onvoldoende aan bod komt in sensibiliseringscampagnes. Daarnaast stelt GREVIO vast dat gespecialiseerde ondersteuningsdiensten nog onvoldoende toegankelijk zijn voor slachtoffers van digitaal gendergerelateerd geweld.⁴

In dezelfde lijn bevestigt ook de recente Europese Richtlijn 2024/1385 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld het groeiende internationale bewustzijn rond digitaal gendergerelateerd geweld. De richtlijn erkent expliciet digitale vormen van gendergerelateerd geweld en benadrukt dat dergelijke gedragingen niet losstaan van 'offline' geweldspatronen. Bovendien maakt de richtlijn ook

¹ Stalkerware omvat alle commercieel beschikbare software, vaak in de vorm van een app, die een derde in staat stelt om vanop afstand het toestel (smartphone, tablet of computer) van een persoon en hun activiteit daarop in de gaten te houden of hun toestel vanop afstand te activeren en te gebruiken, zonder toestemming van de eigenaar van het toestel. Meer informatie over stalkerware en de aanbeveling van het Instituut: <https://igvm-iefh.belgium.be/nl/documentatie/het-gebruik-van-stalkerware-het-kader-van-ex-partnergeweld>

² Digitaal gendergerelateerd geweld, waarvan digitaal (ex-)partnergeweld een voorbeeld is, zoals bedoeld in deze aanbeveling en zoals omschreven in het onderzoek naar digitaal dating- en (ex-)partnergeweld in België (2025) zijn handelingen die worden gepleegd met behulp van technologie en die bedoeld zijn om een partner schade te berokkenen, te controleren of onder controle te houden. Hieronder valt zowel geweld dat door het gebruik van technologie versterkt kan worden, maar eveneens 'offline' kan gepleegd worden (zoals bijvoorbeeld stalking), maar ook vormen die net door het gebruik van technologie mogelijk worden gemaakt (zoals bijvoorbeeld niet-consensuele verspreiding van seksueel getinte inhoud).

³ GREVIO general recommendation No. 1 on the digital dimension of violence against women, aangenomen op 20 oktober 2021.

⁴ *Building trust by delivering support, protection and justice* – eerste thematische evaluatierapport over België van GREVIO, gepubliceerd op 27 november 2025. <https://rm.coe.int/first-thematic-evaluation-report-building-trust-by-delivering-support/4880298138>

duidelijk dat technologie kan worden misbruikt door (ex-)partners ter versterking van dwingend en controlerend gedrag of als middel om te manipuleren.⁵

Om de problematiek van digitaal (ex-)partnergeweld in België beter te begrijpen, heeft het Instituut een grootschalige studie laten uitvoeren door de Universiteit van Antwerpen, Universiteit Gent en de Université Libre Bruxelles naar digitaal dating- en (ex-)partnergeweld (hierna: 'de studie')⁶. Onder andere digitale vormen van seksueel geweld, economisch geweld, belaging, surveillantie, geweld via de kinderen en misbruik van digitale identiteit (ook wel digitaal administratief geweld genoemd) werden onderzocht. Het is de eerste studie op nationaal niveau over digitaal dating- en (ex-)partnergeweld die in kaart brengt hoe en bij wie dit geweld voorkomt en welke impact dat heeft op slachtoffers. Uit de studie blijkt dat vooral jongere volwassenen (18-30-jarigen) en LGBTQIA+ personen, en in het bijzonder niet-heteroseksuele mannen, hoge cijfers rapporteren van digitaal dating- en (ex-)partnergeweld. In lijn met andere (internationale) studies, toont deze studie ook duidelijk aan dat de impact van digitale geweldsvormen wel degelijk ingrijpend is en doordringt in alle aspecten van het leven van slachtoffers. Daarnaast schetst de studie aan de hand van diepte-interviews en focusgroepen een beeld van hoe slachtoffers momenteel worden ondersteund en hoe politie, justitie en hulpverlening digitaal (ex-)partnergeweld aanpakken. Daaruit blijkt dat slachtoffers de huidige ondersteuning als zeer fragmentarisch ervaren. Er is nood aan een holistische, multidisciplinaire aanpak waarbij hulpverlening, politie en justitie op elkaar afgestemd zijn.

Enkele opmerkelijke cijfers uit de studie:

- **20%** van de respondenten gaf aan al bedreigd te zijn geweest door een (ex-)partner met het verspreiden van persoonlijke of vertrouwelijke informatie;
- **26%** van de respondenten gaf aan door hun (ex-)partner gevolgd te zijn via GPS-tracking;
- **18%** van de respondenten ontving ooit ongewenste pakketjes van hun (ex-)partner. Bij deze vorm van misbruik van digitale identiteit, worden iemands persoonlijke gegevens (vb. gsm-nummer, adres, e-mail) misbruikt om zonder toestemming online pakjes te bestellen en te laten leveren;
- **29%** van de respondenten gaf aan financieel gecontroleerd te zijn via online tools (zoals banking-apps) door hun (ex-)partner. **23%** van de respondenten maakte al mee dat hun (ex-)partner uitgaven of schulden maakte via hun account. Beide zijn vormen van digitaal economisch geweld.

2. Aanbevelingen

De resultaten van de studie bieden een belangrijke basis om het beleid rond (digitaal) (ex-)partnergeweld verder te versterken en te zorgen voor een betere bescherming en ondersteuning van slachtoffers. De onderzoekers formuleren in de studie zelf zowel algemene als specifieke aanbevelingen voor de preventie en bestrijding van digitaal dating- en (ex-)partnergeweld. Hieronder worden enkele prioritaire aanbevelingen omtrent (ex-)partnergeweld gedetailleerder besproken.

2.1. Aanbeveling 1 – Preventie: bewustwording omtrent digitaal geweld in (ex-)partnerrelaties

- Sensibilisering van de brede bevolking, inclusief (potentiële) slachtoffers en plegers en getuigen
Slachtoffers geven in de studie aan dat er nood is aan sensibilisering over digitaal (ex-)partnergeweld bij de brede bevolking. Die sensibilisering moet in de eerste plaats zorgen voor erkenning: digitale

⁵ Richtlijn (EU) 2024/1385 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld

⁶ Digitaal datinggeweld en partnergeweld in België. Onderzoek naar typen, impact en coping – Universiteit Antwerpen, Universiteit Gent en Université Libre Bruxelles (2026).

vormen van geweld binnen een (ex-)partnerrelatie moeten als een vorm van (ex-)partnergeweld gezien worden. Daarnaast moet duidelijk worden gemaakt dat deze gedragingen weldegelijk strafbaar zijn (zie ook infra 2.3 voor de aanbeveling over het versterken van het juridisch en wettelijk kader).

Een mogelijke uitwerking van deze aanbeveling is een sensibiliseringcampagne die de verschillende vormen van digitaal (ex-)partnergeweld illustreert aan de hand van concrete situaties. Bijzondere aandacht moet daarbij uitgaan naar minder bekende vormen zoals stalkerware of het gebruik van bankingapps om controle over de financiën uit te oefenen. De sensibiliseringcampagne moet duidelijke en toegankelijke informatie bevatten over hoe digitale vormen van (ex-)partnergeweld kunnen worden herkend, welke stappen zowel slachtoffers als getuigen kunnen ondernemen en waar zij terecht kunnen voor ondersteuning. Verder is het essentieel dat verschillende bevolkingsgroepen zich herkennen in de campagne, waaronder LGBTQIA+ personen en personen met een handicap. Bovendien wordt met deze aanbeveling tegemoetgekomen aan de vaststelling van GREVIO dat er in België nog onvoldoende sensibiliseringcampagnes ontwikkeld zijn specifiek gefocust op digitaal gendergerelateerd geweld.

- **Sensibilisering van professionals**

Slachtoffers geven in de studie aan dat professionals in de justitiële en politievale sector niet altijd digitale geweldsvormen (h)erkennen als vorm van (ex-)partnergeweld. Het is daarom essentieel dat professionals zich bewust zijn dat digitale geweldsvormen in een (ex-)partnerrelatie wél een onderdeel van (ex-)partnergeweld kunnen zijn en dat het misbruik van technologie als bewijselement kan dienen om (ex-)partnergeweld aan te tonen.

Verder is in situaties van (ex-)partnergeweld dikwijls een digitale component aanwezig. Met deze mogelijkheid moet in de praktijk dan ook steeds rekening gehouden worden, en dit ongeacht of slachtoffers bij een melding hier zelf spontaan een indicatie van geven.

- **Specifiek onderzoek gericht op LGBTQIA+ personen**

Een opmerkelijke bevinding uit de studie is dat voornamelijk LGBTQIA+ personen, en in het bijzonder niet-heteroseksuele mannen, aangeven slachtoffer te zijn van digitale vormen van (ex-)partnergeweld. De studie oppert al enkele verklaringen, maar uitgebreid onderzoek naar (digitaal) (ex-)partnergeweld bij deze doelgroep is nodig om dit verder te duiden en de dynamieken van (ex-)partnergeweld beter te begrijpen.

2.2. Aanbeveling 2 – Bescherming van slachtoffers: holistische en multidisciplinaire ondersteuning voor slachtoffers van digitaal (ex-)partnergeweld

De studie laat zien dat er nog heel wat lacunes zijn in de ondersteuning van slachtoffers van digitaal (ex-)partnergeweld. Zo hebben slachtoffers onder andere het gevoel niet serieus genomen te worden door actoren bij politie en justitie en zijn ze amper op de hoogte van de ondersteuning die hulpverlening hen kan bieden. Een systematische doorverwijzing naar hulpverlening is er dan ook niet.

Nochtans roept GREVIO in haar eerste algemene aanbeveling expliciet op tot een betere ondersteuning van slachtoffers van digitaal gendergerelateerd geweld met aandacht voor holistische ondersteuning, die ook technische ondersteuning zou moeten omvatten.⁷

Ook de Europese Richtlijn 2024/1385 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld vermeldt de noodzaak voor gepaste ondersteuning voor slachtoffers van digitaal gendergerelateerd geweld. De Richtlijn verplicht lidstaten tot het beschikbaar maken van gespecialiseerde ondersteuningsdiensten voor (ex-)partnergeweld voor zowel slachtoffers die 'offline' als digitale vormen meemaken.⁸

Maar ook de stakeholders die slachtoffers ondersteunen of met hen in contact komen, zoals politie, justitie en hulpverlening, geven in de studie aan dat ze moeilijkheden ondervinden om adequaat te handelen en slachtoffers te ondersteunen in dossiers waarin er sprake is van digitale vormen van (ex-)partnergeweld. Bij situaties waar bijvoorbeeld een vermoeden bestaat van het gebruik van stalkerware, ontbreekt het politie, justitie en hulpverlening momenteel aan technologische tools om de detectie ervan te vergemakkelijken en op een laagdrempelige manier aan slachtoffers aan te bieden. Verder geven professionals, net zoals slachtoffers, aan geen duidelijk overzicht te hebben van het hulpverleningslandschap specifiek gericht op slachtoffers van digitaal (ex-)partnergeweld.

Uit de studie blijkt verder dat zowel slachtoffers als professionals het moeilijk vinden om bewijsmateriaal te verzamelen. Plegers kunnen digitaal makkelijk hun sporen uitwissen. In de Europese Richtlijn 2024/1385 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld wordt nochtans verwezen naar het belang van het verzamelen van relevant bewijsmateriaal in een zo vroeg mogelijk stadium en op alomvattende wijze gezien de specifieke kenmerken van onder andere (ex-)partnergeweld en het verhoogde risico dat slachtoffers soms hun klacht na aangifte intrekken.⁹

De volgende aanbevelingen proberen hier een antwoord op te bieden:

- Zorg voor toegankelijke informatie voor slachtoffers van digitaal (ex-)partnergeweld over waar ze terecht kunnen voor specifieke ondersteuning in het huidige hulpverleningslandschap. Wees daarbij aandachtig voor de holistische ondersteuning die noodzakelijk is voor slachtoffers van digitaal (ex-)partnergeweld en die ook de technologische ondersteuning omvat die nodig is bij onder andere het verwijderen van niet-consensueel verspreide content of om slachtoffers en hun toestellen en online accounts te beschermen na een relatiebreuk.
- Verspreid informatie en ontwikkel tools voor het verzamelen van bewijsmateriaal in het kader van digitaal (ex-)partnergeweld. Zorg ervoor dat dit toegankelijk is voor ieder slachtoffer, ongeacht of die reeds aangifte deed. De ontwikkelde tools moeten in overeenstemming zijn met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG, ook wel bekend als de GDPR wetgeving).
- Breng de bestaande diensten en organisaties in kaart waar slachtoffers van digitaal (ex-)partnergeweld momenteel terecht kunnen voor ondersteuning. Bekijk op basis van de noden van slachtoffers en in het licht van de noodzaak voor holistische ondersteuning waar de lacunes zijn. Breid op basis van deze analyse de bestaande ondersteuningsinitiatieven in het kader van (ex-)partnergeweld uit en zorg voor een volledige integratie van het digitale aspect in hun werking. Ontwikkel indien nodig bijkomende initiatieven. Besteed daarbij aandacht aan de structurele

⁷ Paragraaf 53 (c) van GREVIO general recommendation No. 1 on the digital dimension of violence against women, aangenomen op 20 oktober 2021.

⁸ Artikel 25 en daar bijhorende overweging 57 van de Richtlijn (EU) 2024/1385 van het Europees Parlement en Raad van 14 mei 2024 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj?eliuri=eli%3Adir%3A2024%3A1385%3Aoj&locale=nl>

⁹ Overweging 31 van de Richtlijn (EU) 2024/1385 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj?eliuri=eli%3Adir%3A2024%3A1385%3Aoj&locale=nl>

verankering, duurzaamheid en slachtoffergerichtheid van dergelijke structuren of samenwerkingen en verspreid de informatie onder de betrokken stakeholders én (potentiële) slachtoffers.

- Zorg dat de betrokken actoren, in het bijzonder politie, justitie en hulpverlening, over de nodige financiële, personele én technologische middelen beschikken om het digitale aspect van (ex-)partnergeweld op adequate manier te onderzoeken, te vervolgen en slachtoffers te ondersteunen. Bekijk hoe de IT sector kan ingezet worden als partner. Zorg er bijvoorbeeld concreet voor dat in het bijzonder politie en hulpverlening beschikken over een tool om stalkerware gemakkelijk en gebruiksvriendelijk te detecteren. Maak die detectietool ook op een laagdrempelige manier beschikbaar voor slachtoffers, ongeacht of zij reeds een klacht indienden. Ook vluchthuizen hebben nood aan zo'n detectietool om hun werking, die steunt op de anonimiteit van hun locatie, en de veiligheid van de slachtoffers die er verblijven, te blijven waarborgen.
- Integreer het thema digitaal (ex-)partnergeweld structureel in de opleidingen van politie en justitiële actoren alsook hulpverlening. Leg daarbij de nadruk op het feit dat digitaal geweld in (ex-)partnerrelaties wel degelijk vormen van (ex-)partnergeweld zijn. Geef daarbij ook praktische tips over onderzoek, bewijsvergaring en slachtofferbejegening in dergelijke dossiers. Denk bijvoorbeeld aan het actief bevragen van vormen van digitaal geweld wanneer een potentiële slachtoffer van (ex-)partnergeweld aangifte doet. Zorg er bovendien voor dat dergelijke opleidingen verplicht zijn zodat iedere politie, justitie en hulpverleningsactor over een basiskennis beschikt en binnen de grenzen van hun bevoegdheid gepast kan doorverwijzen of handelen.

2.3. Aanbeveling 3 – Vervolging: Versterk het juridisch en wettelijk kader

De snelheid waaraan technologie evolueert is bijna niet bij te houden, wat het ook bijna onmogelijk maakt de verschillende manieren waarop technologie kan misbruikt worden in het kader van (ex-)partnergeweld louter vanuit de praktijk aan te pakken. Een wettelijk kader dat alle vormen van digitaal (ex-)partnergeweld kan omvatten, maar daarnaast ook flexibel genoeg is om mee te evolueren met het snel veranderende digitale landschap is cruciaal. De keuze van de Belgische wetgever om in het algemeen zo technologieneutraal mogelijk te blijven in omschrijvingen en definities van misdrijven, lijkt momenteel dan ook de juiste te zijn. Toch moet dit op regelmatige basis geëvalueerd worden. Betrek bij deze evaluatie zeker digitale experts.

Integreer de digitale component van (ex-)partnergeweld in de bestaande richtlijnen en hun toepassingen voor politie en magistraten over partnergeweld, het mobiel stalkingalarm en risicotaxatie. Een specifieke omzendbrief over digitaal geweld, waar ook aandacht is voor dit fenomeen binnen (ex-)partnerrelaties, werd eind 2025 gepubliceerd. Deze COL 13/2025 betreffende het strafrechtelijk beleid inzake cybergeweld tegen personen¹⁰ is een grote stap vooruit, maar een goede toepassing van de richtlijn in de praktijk is even noodzakelijk.

In het licht van een volledige omzetting van de Europese Richtlijn 2024/1385 inzake de bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld in het Belgisch nationaal recht is de hierboven voorgestelde evaluatie eveneens nuttig. Analyseer of de huidige strafbaarstellingen met betrekking tot de digitale geweldsvormen waarop de Richtlijn van toepassing is voldoende duidelijk en ondubbelzinnig zijn opgenomen in het huidige en toekomstige Strafwetboek. Overweeg indien nodig de creatie van specifieke strafbaarstellingen. Zo kan het ongewenst verzenden van dickpics momenteel onder art. 422bis belaging van het huidige Strafwetboek (art. 237 Nieuw Strafwetboek) of art. 145 §3bis van de

¹⁰ Gemeenschappelijke omzendbrief COL 13/2025 van 17 december 2025 van het College van procureurs-generaal betreffende het strafrechtelijk beleid inzake cybergeweld tegen personen.

Wet Elektronische Communicatie vallen, maar moet onderzocht worden of het niet geschikter is om een aparte strafbaarstelling op te nemen.

